

**ministère
public**

Een primeur en een copy-paste: twee nieuwe begrippen in het Sociaal Strafwetboek

Center for Policing and Security & SIOD
1 oktober 2024

Sibille BOUCQUEY
1ste Substituut-Arbeidsauditeur
Verantwoordelijke van de strafsectie
Arbeidsauditoraat van Brussel
sibille.boucquey@just.fgov.be

Inhoud uiteenzetting

- een primeur : sociale dumping
- een copy-paste : de verzwarende factor

een primeur :
sociale dumping

een primeur : sociale dumping

- Sociale dumping maakt haar intrede in het SSW
- Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?
 - Artikel 1/1
 - Artikel 162
 - Artikel 177
 - Artikel 182
 - Artikel 188/2
 - Artikel 235

Sociale dumping maakt haar intrede in het SSW

- Bij de opsomming van de fenomenen welke bestreden moeten worden
- Definitie (artikel 1/1) :
 - een brede waaier aan opzettelijke misbruikpraktijken en de omzeiling van bestaande Europese en/of nationale wetgeving, met inbegrip van wetten en algemeen toepasselijke collectieve overeenkomsten, die oneerlijke concurrentie mogelijk maken door de arbeids- en werkingskosten op illegale wijze te minimaliseren, en resulteren in de schending van de rechten en de uitbuiting van werknemers

Sociale dumping maakt haar intrede in het SSW

- Constitutieve elementen :
 - een brede waaier aan opzettelijke misbruikpraktijken **en**
 - de **omzeiling van bestaande** Europese **en/of** nationale wetgeving, met inbegrip van wetten en algemeen toepasselijke collectieve overeenkomsten,
 - die **oneerlijke concurrentie** mogelijk maken door de arbeids- en werkingskosten op illegale wijze te minimaliseren,
 - en resulteren in de **schending van de rechten** en de uitbuiting **van werknemers**

Sociale dumping maakt haar intrede in het SSW

- Resolutie van het EU-Parlement van 17 augustus 2016
 - Zullen we dezelfde taal spreken ?
 - Zal dit de uitwisseling vergemakkelijken ?
- Impact?

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

- In Boek I van het SSW (De preventie, de vaststelling en de vervolging van de inbreuken en hun bestraffing in het algemeen)
 - Artikel 1/1
- In Boek II van het SSW (Bestrafing van de inbreuken in het algemeen):
 - Artikel 162
 - Artikel 177
 - Artikel 182
 - Artikel 188/2
 - Artikel 235

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Artikel 162. Uitbetaling van het werknemersloon

- Hoofdstuk 3. - Inbreuken in verband met andere arbeidsvoorwaarden
- Afdeling 2. - Loon en andere vermogensrechtelijke voordelen

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 162. Uitbetaling van het werknemersloon

- §2 : Op één uitzondering na, wijziging van niveau 2 naar niveau 3 bij niet-betaling van :
 - het geheel of een deel van het loon
 - het vakantiegeld
- Toevoeging van een §3 : sanctie van niveau 4 (x aantal betrokken werknemers) in het geval :
 - Het loon niet (tijdig) werd uitbetaald
 - Samenloop met 2 of meerdere inbreuken bedoeld bij de artikelen 138, 140 tot 142, 156, 157, 163 tweede lid, 165 tot 167, 169, 181, 181/1, 182, 184/1, 184/1/1, 184/1/2, 188/2, 188/2/1, 188/2/3, 226, of 233, §1, 1°

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

- De nieuwe § 3 vervangt dit :

Het minimum en het maximum van de strafrechtelijke geldboete of van de administratieve geldboete worden vermenigvuldigd met 12 wanneer

- loon niet (tijdig) werd uitbetaald
- samenloop is met twee of meerdere inbreuken bedoeld bij de artikelen 138, 140 tot 142, 156, 157, 163, 165 tot 167 of 169.

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Voor	Na
Min & max van de boete x 12	Niveau 4
-loon niet (tijdig) werd uitbetaald	- loon niet (tijdig) werd uitbetaald
&	&

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Voor	Na
Twee of meer inbreuken : 138, 140 tot 142 (Arbeids- en de rusttijden) 156, 157 (verboden in bouwsector) 163 (Inhoudingen op loon) 165 à 167 ou 169 (verplaatsingskosten, maaltijdcheques, voordelen ter aanvulling op het loon of aanvullende socialezekerheidsvoordelen)	Twee of meer inbreuken : 138, 140 tot 142 156, 157 163, 2 ^e lid, 165 à 167, 169

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Voor	Na
Twee of meer inbreuken :	Twee of meer inbreuken : 181, 181/1 (DIMONA – bijzondere activiteitensectoren) 182 (LIMOSA) 184/1 (contactpersoon bij detachering) 184/1/1, 184/1/2 (detachering wegvervoer) 188/2 (weigering documenten over te maken bij detachering) 188/2/1 ou 188/2/3 (detachering documenten wegvervoer)

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Voor	Na
Twee of meer inbreuken :	Twee of meer inbreuken : 226 (werkloosheidscontrole) 233, §1, 1° (onjuiste of onvolledige verklaring - sociaal voordeel)

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Artikel 177. Terbeschikkingstelling

- Hoofdstuk 4. – Illegale arbeid
 - Afdeling 3. – Terbeschikkingstelling

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 177. Terbeschikkingstelling

- Invoegen van een alinea in § 1 (net voor § 2) : sanctie van niveau 4 in het geval
 - Loon niet (tijdig) werd betaald
 - samenloop is met twee of meerdere inbreuken bedoeld bij de artikelen 138, 140 tot 142, 156, 157, 163, 2^e lid, 165 tot 167, 169, 181, 181/1, 182, 184/1, 184/1/1, 184/1/2, 188/2, 188/2/1, 188/2/3, 226 of 233, §1, 1°

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 162	Art. 177
Niveau 4	Niveau 4
Loon niet (tijdig) werd betaald	Loon niet (tijdig) werd betaald
&	&

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 162

Twee of meer inbreuken :

138, 140 tot 142

156, 157

163, 2^e lid,

165 tot 167, 169

181, 181/1

182

184/1

184/1/1, 184/1/2

188/2

188/2/1 ou 188/2/3

226

233, §1, 1°

Art. 177

Twee of meer inbreuken :

138, 140 tot 142

156, 157

163, 2^e lid,

165 tot 167, 169

181, 181/1

182

184/1

184/1/1, 184/1/2

188/2

188/2/1 ou 188/2/3

226

233, §1, 1°

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

- Vaststelling: twee sterk gelijkende bepalingen
- Was dit bedoeld ?

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 182. Voorafgaande melding voor gedetacheerde werknemers en zelfstandigen

- Hoofdstuk 5. – Niet-aangegeven arbeid
 - Afdeling 1 – Niet-aangifte van een werknemer aan de overheid

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 182. Voorafgaande melding voor gedetacheerde werknemers en zelfstandigen

Toevoeging van 4° in §1 (niveau 4 x aantal betrokken werknemers) :

- 4° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, vóór het einde van de aangegeven duur, geen nieuwe melding bij de Rijksdienst voor sociale zekerheid gedaan heeft wanneer de detachering langer duurt dan de oorspronkelijk aangegeven duur.

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 188/2. Het gebrek aan verzending van documenten van sociale aard opgevraagd in geval van detachering van werknemers

- Hoofdstuk 6. Inbreuken betreffende sociale documenten of documenten van sociale aard
 - Afdeling 6. Andere documenten van sociale aard opgevraagd in geval van detachering van werknemers

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 188/2. Het gebrek aan verzending van documenten van sociale aard opgevraagd in geval van detachering van werknemers

- Aanpassing van niveau 2 naar niveau 4 voor de werkgever die de documenten niet zendt aan de door de Koning aangewezen ambtenaren die door hen werden opgevraagd door of krachtens artikel 7/1 van de wet van 5 maart 2022
- De multiplier blijft (alinea 2 werd niet gewijzigd) : de boete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 188/2. Het gebrek aan verzending van documenten van sociale aard opgevraagd in geval van detachering van werknemers

- Beter inzicht in dumping
- Mogelijkheden en garanties van een niveau 4:
 - Bankonderzoeken
 - Inbeslagnames – verzegelingen
 - Salduz III of of IV
- Samenhang met artikel 209?

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 235. Oplichting in sociaal strafrecht

- Hoofdstuk 10. - De inbreuken van valsheid, van het gebruik van valse stukken, van onjuiste of onvolledige verklaringen en van oplichting in het sociaal strafrecht

Wordt dumping strafrechtelijk beteugeld?

Art. 235. Oplichting in sociaal strafrecht

- Niveau 4
- Eenieder
- Met het oogmerk geen of minder SZ-bijdragen te betalen of te doen betalen
- Met gebruik van **constructies van ondernemingen**

een copy-paste :
de verzwarende factor

een copy-paste : de verzwarende factor

- Art. 110/1: Niveau 4 + wetens en willens
- Art. 209: Belemmering + fysiek of psychologisch geweld of bedreiging van de sociaal inspecteur
- Kritische blik

Niveau 4 + wetens en willens

Art. 110/1. De plaats van vermelding

- Boek 1
 - Titel 6. Bestrafing van de inbreuken in het algemeen
 - Hoofdstuk 3. De op de strafrechtelijke sancties toepasselijke regels

Niveau 4 + wetens en willens

Art. 110/1. De tekst

- Wanneer de inbreuk bestraft wordt met een **sanctie van niveau 4**, maakt de omstandigheid dat hij **wetens en willens gepleegd** werd, een **verzwarende factor** uit die de rechter in overweging **moet** nemen bij de keuze van de sanctie onder de sancties van niveau 4 en bij de keuze van de bijzondere strafsancties.

Niveau 4 + wetens en willens

Art. 110/1. Het motief ervoor

- Initieel : 5 sanctieniveau's
 - Alleen niveau 5 kende een gevangenisstraf (6 maand tot 3 jaar)
 - De penale geldboete was 800 tot 8.000€
 - De administratieve geldboete : 400 tot 4.000€

Belemmering + geweld tov inspecteur

Art 209. De plaats van vermelding

- Boek 2
 - Hoofdstuk 8. Inbreuken met betrekking tot het toezicht

Belemmering + geweld tov inspecteur

Art. 209. De tekst

- kan vermenigvuldigd worden met het aantal betrokken werknemers.
- Toevoeging van een vijfde alinea :

Fysiek of psychologisch geweld of bedreiging van een sociaal inspecteur is een **verzwarende factor** die in overweging **moet** genomen worden door de rechter bij de keuze van de sanctie in de sanctie van niveau 4 bij de keuze van de bijzondere strafsancties of door de bevoegde administratie bij de keuze van het bedrag van de administratieve geldboete in de sanctie van niveau 4

Kritische blik

- Intentie – bewijs(last)
- Coherentie?
 - Bepalingen met een sanctie van minder dan niveau 4 die voorzien in een verhoging van het niveau in geval van opzet
 - Niveau 4-bepalingen waarbij 106 en 107 voorzien in (mogelijkheid)
 - Bepalingen waarbij opzet een bestanddeel is

Kritische blik

- Goede bedoelingen of echt nut?
- Snobisme?

- Art. 78bis van het nieuwe Strafwetboek:

Indien de wet voorziet in verzwarende factoren, moet de rechter deze factoren in overweging nemen wanneer hij de straf of de maatregel en de zwaarte ervan kiest, zonder dat hij een straf kan opleggen die hoger is dan de maximumstraf op dit misdrijf gesteld.

Kritische blik

- Snobisme?
 - voor veel misdrijven uit het Strafwetboek is speciale opzet vereist
 - de verzwarende factor zal elders liggen:
discriminerend motief, gevolgen voor de gezondheid, misbruik van een kwetsbare situatie, status van de dader, leeftijd van het slachtoffer, enz.

Kritische blik

- Concreet
 - Specifieke rubriek in het ePV
 - Voor de algemene verzwarende factor (110/1)
 - Voor gewelddadige belemmering met verzwarende factor (209)